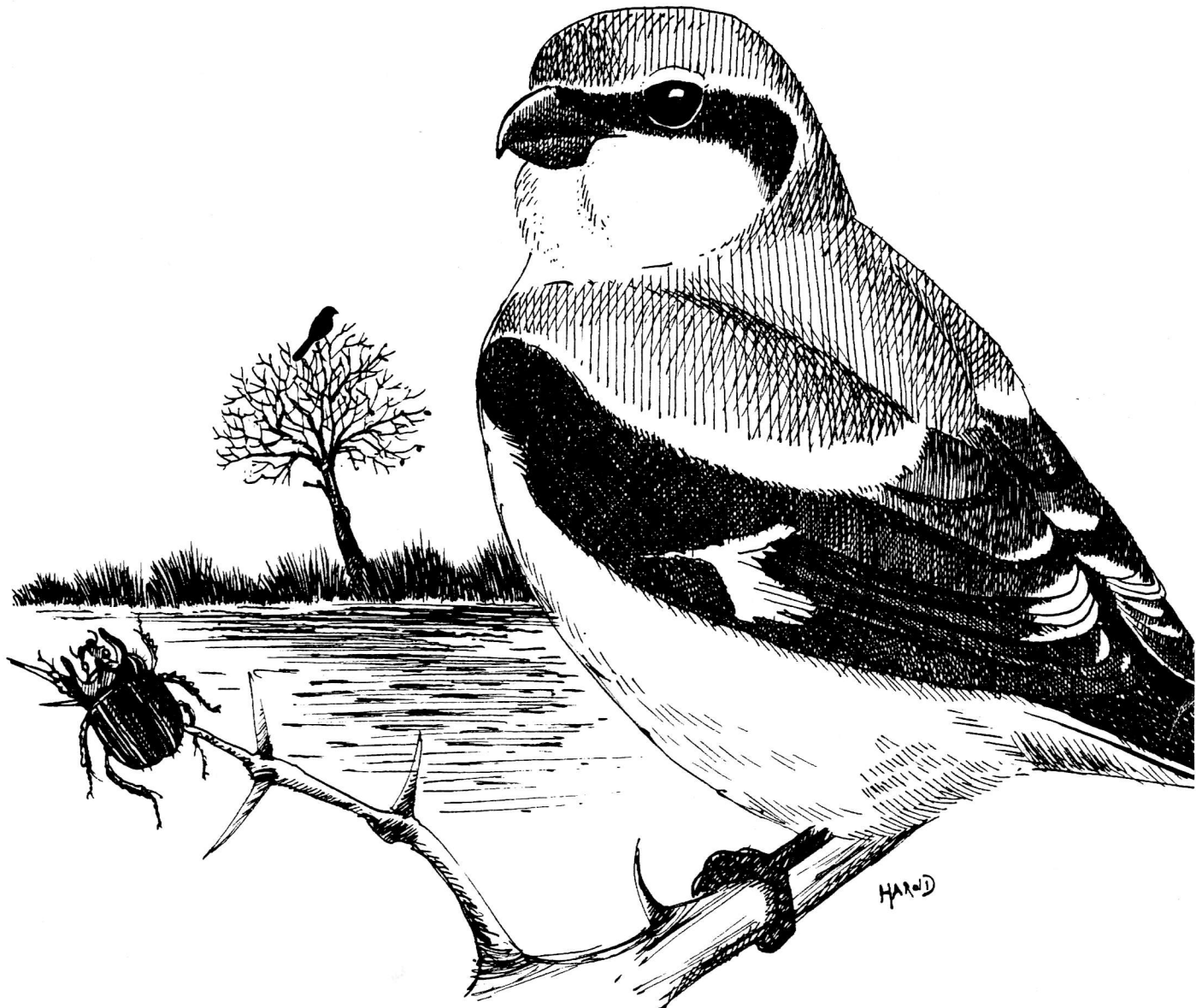

Blauwe Klauwier

Periodiek van Vogelwerkgroep De Kempen jaargang 29 nr. 2

De Blauwe Klauwier is een uitgave van Vogelwerkgroep De Kempen

Redactie

Jan Wouters (eindredacteur), De Braken 11, 5541 AC Reusel
Telefoon: 049 7642391 E-mail: janenmargo@chello.nl
Wim Deeben, Boekweitstraat 24, 5503 XR Veldhoven
Telefoon: 040 2540797 E-mail: wimdeeben@hetnet.nl
Robert Kastelijn (fotograaf), Reinoutlaan 352, 5665 AJ Geldrop
Telefoon: 040 2852899 E-mail: r.j.kastelijn@hetnet.nl

Redactie-adres

Jan Wouters, De Braken 11, 5541 AC Reusel
Telefoon: 0497 642391 E-mail: janenmargo@chello

Vogelwerkgroep De Kempen

Vogelwerkgroep De Kempen beoogt bezig te zijn met vogelstudie in de Kempen, teneinde de kennis over de in het wild levende vogels te vergroten en een bijdrage te leveren aan de bescherming van deze vogels in hun milieu. Hiernaast is ruimte voor andere activiteiten zoals: natuurstudie in ruimere zin; voorlichting; educatie en beheerswerkzaamheden.

Lidmaatschap

Het lidmaatschap kan men verkrijgen door zich te wenden tot het secretariaat van Vogelwerkgroep De Kempen. Het lidmaatschap start met een proeflidmaatschap van drie maanden.

De contributie voor 2003 bedraagt € 30,- per jaar.

Gezinsleden betalen € 15,-.

Studenten en 65-plussers betalen € 25,-.

Donateurs die de vogelwerkgroep willen steunen zijn van harte welkom. Bij een donatie van € 15,- of meer, krijgt met het clubblad een jaar lang toegezonden.

Betaling van contributie of donatie kan geschieden door storting op girorekening 5859111 ten name van Vogelwerkgroep De Kempen, onder vermelding van contributie of donatie.

Secretariaat/Postadres

Vogelwerkgroep De Kempen
Postbus 386
5500 AJ Veldhoven

E-mail

vwgkempen@hetnet.nl

Homepage

www.homepages.hetnet.nl/~vwgdekempen

© Copyright 2003

Alle rechten zijn voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie.

Vogeltrektellingen Buikheide-Toterfout in 2002

WIM DEEBEN EN JACQUES VAN KESSEL

Inleiding

Tijdens het najaar van 2002 is er alweer voor het derde opeenvolgende jaar volop naar de trekbewegingen van vogels gekeken, een jaarlijks massale verhuizing van vogels van noord naar zuid. Met wat meer ervaring dan de afgelopen twee jaren is er weer met veel plezier en inzet gewerkt. Vanuit de leden van de vogelwerkgroep en ook niet-leden is er veel belangstelling geweest. De telpost is 143 keer bezocht, door 21 personen.

De Telpost

De trektelpost ligt aan de zuidoost zijde van het grote bosgebied Buikheide vlakbij Zandoerle-Veldhoven. Hij is gelegen aan de rand van grote en kleine bossen en landbouwgebieden. (zie foto)

Uitzicht op het noordoosten

foto: Wim Deeben

Werkwijze

De tellingen zijn vrijwel steeds een half uur voor zonsopgang begonnen en bij gunstig trektelweer werd er tot laat in de middag doorgeteld. Tijdens de tellingen is er per hele uren genoteerd. Van de dag-totaallijsten zijn vervolgens week-totaallijsten gemaakt. De telgegevens zijn steeds per e-mail doorgegeven en Tom Heijnen heeft deze direct op de website "Vogels in de Kempen" geplaatst. Er is van week 35 t/m week 48 geteld, dit is van 25 Augustus t/m 24 November. Gedurende deze periode in 2002 zijn er totaal 38 teldagen geweest. Gemiddeld is er 3,5 dagen per week geteld.

Het weer

Het weer is redelijk goed geweest. De gegevens van de windrichting, neerslag en windkracht zijn met behulp van de teletekst en krant opgezocht, de bewolkingsdichtheid is in achtsten genoteerd.

Voor ons is het wel duidelijk geworden dat als er een grote daling optreedt van de temperatuur ten opzichte van de dag ervoor, er een opleving in trek plaatsvindt.

In de telperiode is veelvuldig gebruik gemaakt van 'n Belgische vogeltreksite op het internet. Op deze site was dagelijks de trekvoorspelling voor grote vogels te lezen. De voorspelling geeft de verwachte trek door middel van een cijfer op een trekcode-schaal van 0 tot 10. Tijdens de trekperiode werd éénmaal een 9, voorspeld namelijk voor woensdag 9 oktober 2002. Die voorspelling was achteraf een klapper. De telpost Toterfout was tot onze spijt die dag niet bemand, maar kijkende naar de resultaten van de telpost op de Landschotse heide, mocht het resultaat met de volgende waarnemingen er zeker zijn: 2 Rode Wouwen, 173 Buizerds, 2 Blauwe Kiekendieven, 1 Bruine Kiekendief, 46 Sperwers, 1 man Slechtvalk, 1 Boomvalk, 2 Smellekens.

Resultaten

Er zijn totaal 41.285 vogels waargenomen verdeeld over 70 soorten. In tabel 1 wordt een overzicht van alle soorten en aantallen in 2002, en het totaal in 2001 weergegeven. Duidelijk is dat er minder vogels zijn gezien in vrijwel dezelfde teluren.

Tabel 1: Getelde soorten en aantallen op trek telpost Buikheide-Toterfout in 2002.

	Week	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	Totaal
Aalscholver	7	1	0	38	69	0	22	113	185	442	138	3	7	1	1.026	
Grote Zilverreiger	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	3	
Blauwe reiger	0	0	0	4	1	1	2	0	0	0	1	0	0	0	9	
Grauwe gans	8	0	0	3	0	0	3	4	0	0	51	0	3	0	72	
Nijlgans	1	12	0	1	6	0	0	19	3	2	3	4	13	0	64	
Wintertaling	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
Wespendief	0	0	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	
Rode Wouw	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	
Bruine Kiekendief (v)	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	
Blauwe Kiekendief (v)	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	2	
Havik	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	
Sperwer	0	3	8	7	3	1	0	2	2	12	3	0	0	0	41	
Buizerd	0	0	8	10	7	1	0	1	10	14	15	0	0	0	66	
Torenvalk	0	0	0	1	1	0	0	0	5	0	0	0	0	0	7	
Boomvalk	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
Kievit	2	6	6	16	3	2	0	2	7	112	319	2	10	18	505	
Watersnip	0	0	6	2	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	9	
Wulp	0	8	0	4	0	1	0	0	0	0	2	0	0	0	15	
Witgat	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
Kokmeeuw	5	18	15	27	16	14	6	3	50	64	26	10	14	1	269	
Stormmeeuw	0	0	1	4	2	3	0	0	0	2	0	0	1	5	18	
Kleine Mantelmeeuw	0	0	0	0	3	0	0	0	0	1	0	0	0	0	4	
Holenduif	0	2	0	5	0	1	3	7	7	3	0	0	0	0	28	
Houtduif	0	0	0	5	0	8	28	420	450	4914	1410	491	1732	216	9.674	
Türkse Tortel	0	0	0	0	2	0	0	0	0	5	0	0	0	0	7	
Zomertortel	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
Gierzwaluw	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	
IJsvogel	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	
Boomleeuwerik	0	0	2	3	5	5	0	18	8	5	10	1	1	0	58	
Veldleeuwerik	0	0	0	3	0	13	168	175	287	382	236	32	8	1	1.307	
Boerenzwaluw	298	915	1461	1161	1649	182	0	1	5	0	0	0	0	0	5.672	
Huiszwaluw	90	76	79	602	43	2	0	0	0	0	0	0	0	0	892	
Boompieper	4	7	11	4	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	29	
Graspieper	0	4	2	24	188	215	92	111	23	40	123	53	9	11	895	
Gele Kwikstaart	1	9	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	13	
Grote Gele Kwikstaart	0	0	0	1	0	0	0	5	1	4	1	2	0	2	16	
Witte Kwikstaart	1	4	7	21	92	64	24	69	33	15	5	3	2	0	340	
Heggenus	0	0	4	7	0	3	0	2	0	1	0	0	0	0	17	
Gekraagde Roodstaart	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	
Paapie	1	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	
Roodborsttapuit	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	
Merel	0	0	0	0	10	2	3	2	3	2	0	0	0	0	22	

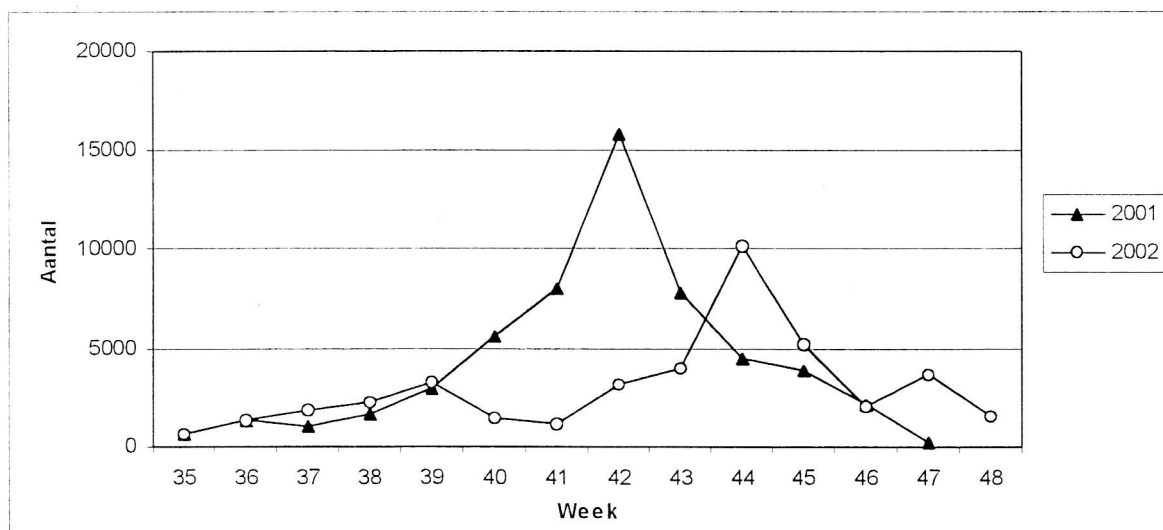

Week	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	Totaal
Kramsvogel	0	0	0	0	0	0	0	0	13	251	169	101	43	3	580
Zanglijster	2	4	10	40	64	33	84	515	221	4	5	8	0	0	990
Koperwiek	0	0	0	0	0	0	33	195	477	155	311	23	38	32	1.264
Grote Lijster	0	0	10	10	1	3	3	9	20	1	0	1	0	0	58
Grasmus	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Zwartkop	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Tijftjaf	3	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	4
Goudhaantje	1	0	0	0	0	0	0	0	7	3	0	0	0	0	11
Bonte Vliegenvanger	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Staartmees	26	0	0	17	0	12	0	0	10	0	0	12	16	0	93
Pimpelmees	19	0	0	53	0	6	0	0	15	0	0	0	14	0	107
Koolmees	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	0	20
Kauw	2	0	0	0	13	8	19	19	18	38	11	0	0	0	128
Roek	0	0	0	0	0	1	4	5	9	51	12	0	5	0	87
Spreeuw	70	70	30	25	62	133	91	196	118	462	407	273	1233	947	4.117
Ringmus	1	0	0	0	26	46	0	38	23	91	13	6	0	4	248
Vink	11	62	27	57	872	481	480	995	1819	2542	1571	755	388	184	10.244
Keep	0	0	0	0	3	10	22	30	24	63	48	36	3	3	242
Groenling	0	0	0	1	5	2	0	2	2	15	14	0	0	8	49
Putter	0	6	0	0	0	0	0	0	0	18	0	0	2	0	26
Sijs	0	2	4	1	23	81	41	84	33	319	115	147	66	29	945
Kneu	51	94	100	67	45	22	15	8	43	6	2	0	0	5	458
Barmsijs	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	5	0	8
Kruisbek	10	26	16	21	11	3	5	31	17	46	80	29	53	34	382
Goudvink	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	4	5	4	0	20
Appelvink	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	3
Geelgors	0	0	1	7	5	3	1	2	9	2	2	1	3	3	38
Rietgors	0	0	0	2	3	0	2	10	16	14	5	0	3	1	56
2002 Totaal	625	1.338	1.818	2.262	3.235	1.368	1.152	3.093	3.968	10.120	5.116	2.000	3.685	1.509	41.289
Totaal in 2001	556	1355	1003	1608	2884	5585	7938	15728	7750	4459	3869	2132	191		55250

Het trekverloop

Figuur 1 geeft het getelde aantal vogels weer in 2001 en 2002. Daaruit is het verschil in aantallen en doortrek verloop mooi af te lezen. In 2001 is de trek in een grote golf voorbij gekomen, met een grote top in week 42. In 2002 waren er meerdere toppen, en de piek viel pas in week 44.

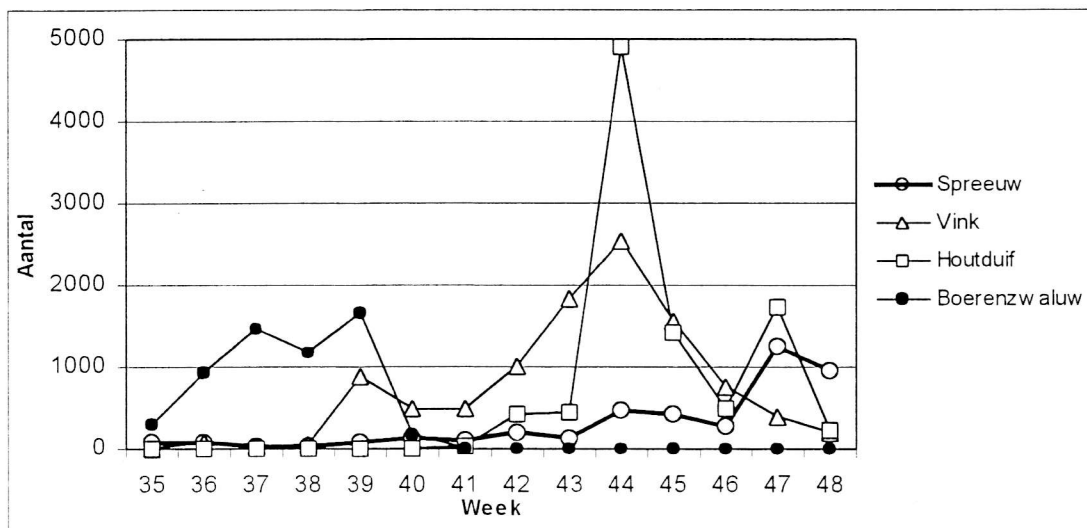
Figuur 1: Het doortrekverloop in 2001 en 2002 op de telpost Buikheide - Toterfout. De getelde aantallen zijn per week uitgezet.

Wat trekt.... en wanneer?

Uit tabel 1 is een top vier gemaakt van de vogelsoorten die het meest doortrokken. Het trekverloop van deze soorten is in figuur 2 weergegeven. Dit overzicht geeft weer, welke soort wanneer doortrekt. Duidelijk is dat de Boerenzwaluw in de beginperiode de talrijkste soort is, waarna deze wordt afgelost door de Vink, die daarna even wordt overklast door de Houtduif. De Spreeuw bereikt zijn top pas in de laatste weken van de telperiode.

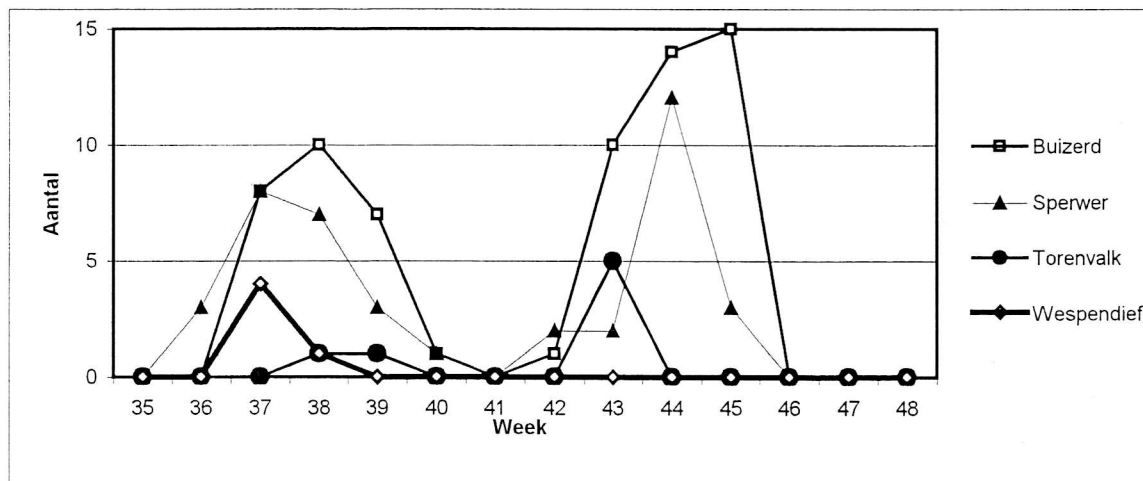
Figuur 2 Het verloop van de trek in 2002 van de top-vier: Vink, Houtduif, Boerenzwaluw en Spreeuw op de trekpost Buikheide-Toterfout.

Overzicht roofvogeltrek

In 2002 is ook weer kritisch naar de roofvogeltrek gekeken. Opvallend is dat er bij deze vogelgroep twee pieken in de trek voorkwamen. Voor alle soorten behalve de Wespendif geldt dat ze in twee trekgolven zijn doorgekomen. Misschien omdat het weer in de tussenliggende periode minder geschikt was om te trekken. In figuur 3 is het verloop van de roofvogeltrek weergegeven.

Figuur 3: Het verloop van de roofvogeltrek in 2002 op telpost Buikheide-Toterfout

Enkele veldnotities:

Deze notities zijn samengesteld uit de veldnotities die ter plekke gemaakt zijn:

25-08, Wespendif vertoont nog territoriaal gedrag

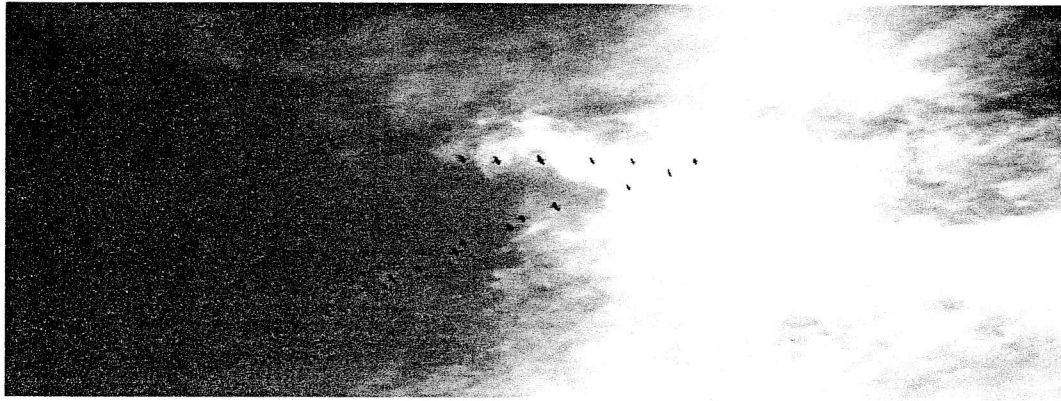
31-08, Boerenzwaluwtrek komt op gang

07-09, Bosuil roept, Steenuil bezoekt de telpost

12-09, in een thermiekbél: 2 ex. Wespendifven, 2 ex. Buizerds, 1 ex. Sperwer en 1 ex. Havik

12-09, 56 ex. Atalanta vlinders passeren de telpost

15-09, Huiszwaluwtrek komt op gang

Aalscholvertrek

foto: Wim Deeben

week 39, 1649 ex Boerenzwaluwen

28-09, opvallende Mereltrek (10 ex.)

20-10, nog 5 ex. Boerenzwaluwen

27-10, zéér opvallende dag met zware storm, bij windkracht 10, toch nog genoten, van de vinkentrek. De Vinken verzamelden zich, als de wind wat afnam, vertrokken ze per groep en vlogen steeds zeer korte afstanden. Dit ging de gehele ochtend door, uiteindelijk telden we 1009 ex.

02-11, 12 ex. Buizerds in een thermiekbél

04-11, het is al november en toch nog steeds Atalantatrek (3 ex.)

Internet en trektellen

Tegenwoordig kun je via internet naar allerlei sites kijken over plaatsen waar men ook vogeltrektellingen verricht. Hier een overzicht met enkele adressen van telposten en natuurlijk die fraaie Belgische site voor de voorspellingen:

<http://www.vwgzkl.nl/parnassia/>

<http://home.hetnet.nl/~schouwra/index.html>

http://fly.to/vwg_midbrabant

http://www.skof.se/fbo/index_e.html

<http://www.gibnet.gi/~gonhs/gibraltar1.htm>

http://members.lycos.nl/Wielewaal_Leuven/trektellingen02.html

<http://www.zwvkoepel.be/vwg/voorspelling.htm>

<http://groups.yahoo.com/group/trektellers/>

<http://home.kabelfoon.nl/~duindam/waarnemingen/vogeltre.htm>

<http://www.birdmigration.tk/>

<http://www.vogelwerkgroeparnhem.nl/tellingen/eltentabel2002.htm>

<http://www.birdingzeeland.nl/eng/breskens/index.htm>

<http://home.wxs.nl/~hwdenie/vwg/drieberg.htm>

Dankwoord

Een woord van dank aan de medetellers en bezoekers:

Rob Aarts, Toos Deeben, Frank Aarts, Henk Munsters, Willem Vermeulen, Marc Sloendregt, Peer van de Akker, Wilma Meurs, Bep Janssen, Wim Jacobs, Frans Huijbers, Dirk van Dingenen, Wil de Veer, Els de Veer, Ron Schippers, Fred Smits, Lilian Smits, Hein Meurs en Sjaak Sweegers. Bijzondere dank aan onze webmaster Tom Heijnen, voor de steeds zo snelle verwerking van onze telgegevens naar de website "Vogels in de Kempen".

Onderzoek naar roofvogels en uilen in het bosgebied Buikheide-Halve Mijl in 2002.

JACQUES VAN KESSEL & WIM DEEBEN

Inleiding

Vanaf 1995 is het bosgebied Buikheide-Halve Mijl gelegen in de gemeenten Eersel en Veldhoven, jaarlijks onderzocht op roofvogels en uilen. In 2002 is er natuurlijk weer een vervolg geweest en hier volgen dan enkele resultaten.

Methode

Ook voor 2002 is de methode weer hetzelfde gebleven net als alle andere jaren (Van Kessel, Kolsters & Deeben, 2001). Het jaarlijkse veldwerk is weer verricht door Wim Deeben, Jacques van Kessel, Jan Kolsters, en Pieter Wouters. Het totaal aantal veldbezoeken in 2002 in dit bosgebied was 140. Het is de bedoeling om 10 jaar onderzoek te doen in dit bosgebied van 500 ha. Daarom zal in 2004 het onderzoek worden afgesloten.

Resultaten

In dit hoofdstuk wordt een totaal overzicht gegeven in tabel 1 en 2, en vervolgens worden de roofvogels per soort globaal behandeld.

Tabel 1 geeft een overzicht van de resultaten van dit jaar, ook is een kolom opgenomen met het aantal territoria, aan de rand, net buiten ons werkgebied (aantallen tussen haakjes). Voor soorten als Havik en Buizerd is dit interessant, omdat we van enkele paren Buizerds en Haviken weten dat ze soms in ons werkgebied broeden en soms net daarbuiten.

Tabel 1: Overzicht resultaten Buikheide - Halve Mijl in 2002

soort	totaal aantal territoria	territoria met jongen	aantal gevonden nesten	waarvan met eieren	waarvan met jongen	(territoria net buiten werkgebied)
Wespendief	1	0	0	0	0	(0-1)
Havik	3	3	3	3	3	(2)
Sperwer	8	1	4	4	1	(2)
Buizerd	12	7	4	4	4	(4)
Boomvalk	1	0	0	0	0	--
Torenvalk	0	0	0	0	0	(2)
Bosuil	19	?	0	0	0	(4)
Ransuil	0	0	0	0	0	--
Steenuil	0	0	0	0	0	(1)

Tabel 2 geeft een totaaloverzicht van de resultaten van 1995 tot en met 2002. Opvallend voor 2002 zijn de lage aantallen gevonden nesten of broedgevallen van Sperwers en Buizerds ten opzichte van andere jaren.

Tabel 2. Aantallen vastgestelde nesten (of broedgevallen) in Buikheide – Halve Mijl in de periode 1995-2002.

soort	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Wespendief	0	1	0	1	1	0	0	0
Havik	1	2	0	3	3	3	2	3
Sperwer	3	4	3	5	6	4	8	4
Buizerd	4	3	7	8	5	6	7	4
Boomvalk	0	1	1	1	1	0	0	0

Wespendief

In 2002 was er weer 1 paar heel actief aanwezig in het gebied ten noorden van het Grootmeer. Dit is dus weer in exact hetzelfde bosgedeelte als in 2001. Ook het patroon van vliegbewegingen was ongeveer hetzelfde. Omdat er geen voedselvluchten zijn gezien, gaan we ervan uit dat er geen broedgeval is geweest in 2002. Gezien het aantal waarnemingen in 2002 blijkt dat in en rond ons werkgebied zeker 4-6 verschillende individuen voorkomen. Op 4 augustus 2002 werden maar liefst 6 verschillende Wespendieven bij elkaar gezien, van 5 verschillende exemplaren konden schetsen worden gemaakt.

Van het zuidelijke gebied is een en ander nog onduidelijk; misschien dat er nog een paar net binnen of buiten ons werkgebied zit. Heel verrassend was de waarneming van een laagvliegende onvolwassen Wespendief die op 7 september ten zuiden van het Grootmeer in een bosperceel dook. Het is niet duidelijk of dit wel of niet een lokale wespendief is of misschien een vroege doortrekker? In het middengebied werden ook weer enkele uitgegraven wespennesten gevonden.

Havik

Totaal 3 paar waarvan 3 paar met nest en jongen die succesvol zijn uitgevlogen. Daarnaast hebben we ook nog 2 paar aan de rand net buiten ons werkgebied. Uit het ruiveren onderzoek in 2002 weten we dat het vrouwtje van locatie zuid zich heeft verplaatst naar een locatie meer zuidoost. Ook weten we dat het vrouwtje van locatie Aardborst wel eens op bezoek gaat naar het paar in de Leemskuilen. Het paar dat aan de zuidoost zijde juist buiten ons gebied jaarlijks broedt, is in 2002 niet tot broeden overgegaan, of het is in een vroegtijdig stadium mislukt. Het andere paar net buiten ons gebied in zuid is wel succesvol geweest in 2002.

Haviksnest

Foto: Wim Deeben

Sperwer

Totaal 4 territoria met nesten:

1. Nest vijfsprong noordwest in eifase verstoord of verlaten
2. Nest vijfsprong oost in eifase verstoord of verlaten
3. Nest Leemskuilen hier zijn de 2 jongen als takkeling gepredeerd door Havik of Buizerd
4. Nest WOB in eifase verstoord of verlaten

en 4 paar zonder nest:

1. Territorium perceel Ministerlaan niets gevonden maar hier wel 1 onvolwassen exemplaar roepend op 25-7
2. Territorium perceel zendmasten N.W. niets gevonden
3. Territorium perceel Grootmeer zuidoost niets gevonden mogelijk vanwege boswerkzaamheden
4. Territorium perceel Aardborst zuidoost niet gevonden perceel is totaal verdwenen door houtkap

Verrassend was de vondst van een nieuw nest aan de zuidwest zijde net buiten ons werkgebied, hier zijn wel enkele jongen uitgevlogen (2).

Tijdens fietssessies eind juli en begin augustus zijn verder geen nieuwe locaties met roepende onvolwassen Sperwer jongen gehoord. We weten niet goed hoeveel van de jonge vogels er echt uitvliegen omdat een aantal jongen vroegtijdig van de nesten worden geplukt. Misschien dat de Havik hiervoor verantwoordelijk is? Ook in voorgaande jaren werden er steeds wel enkele jongen van het nest geplukt. Resten van jonge vogels worden steeds in de buurt van het nest gevonden.

Buizerd

2002 was een duidelijk minder jaar met slechts 4 nestvondsten. Daarnaast waren er in totaal 8 territoria zonder nest(vondst). Op 3 locaties hiervan bleken desondanks toch jongen uitgevlogen te zijn:

1. Grootmeer zuidoost 2-3 jonge Buizerds regelmatig gehoord
2. Vijfsprong oost 1-2 jongen gehoord
3. Leemskuilen 1-2 jongen gehoord

Van sommige Buizerds vind je dus geen nest maar dan blijkt dat er toch een of meerdere jonge vogels zijn uitgevlogen, dit blijkt dan tijdens het fietsen in juli.

In het voorjaar 2002 is men nog erg laat doorgegaan met boswerkzaamheden, vooral het kappen en afvoeren van bomen in percelen veroorzaakt veel onrust! Zelfs tot in de maand mei was men nog bezig met boswerkzaamheden, misschien dat ook hierdoor een aantal paren is verstoord? Juist met onze nieuwe Flora en Faunawet blijkt er veel onduidelijkheid te bestaan met betrekking tot onderhoudswerkzaamheden.

Waarschijnlijk is het aantal uitgevlogen jongen per nest niet erg groot in ons gebied. Ook eind juli- begin augustus zijn we regelmatig in het bos geweest en hebben relatief weinig jonge vogels horen roepen, in vergelijking met andere jaren.

Boomvalk

Zeker 1 paar zoals de laatste jaren, maar er is helaas weer geen nest gevonden. We weten vrijwel zeker dat er ook geen jongen zijn uitgevlogen. Het bosgebied is nl. eind juli en augustus regelmatig bezocht en er zijn geen uitgevlogen vogels gehoord.

Torenavalk

Voor zover we weten zijn er nog steeds geen Torenavalken overgegaan tot broeden binnen het bosgebied Halve Mijl-Buikheide. Wel zijn twee locaties bekend aan de rand van het werkgebied waar jaarlijks een paartje tot broeden komt.

Bosuil

Totaal aantal territoria is 19 in 2002, deze zijn alle gevonden met behulp van een cassette recorder met geluiden. Aan de randen net buiten het gebied lagen nog 4 territoria.

Ransuil

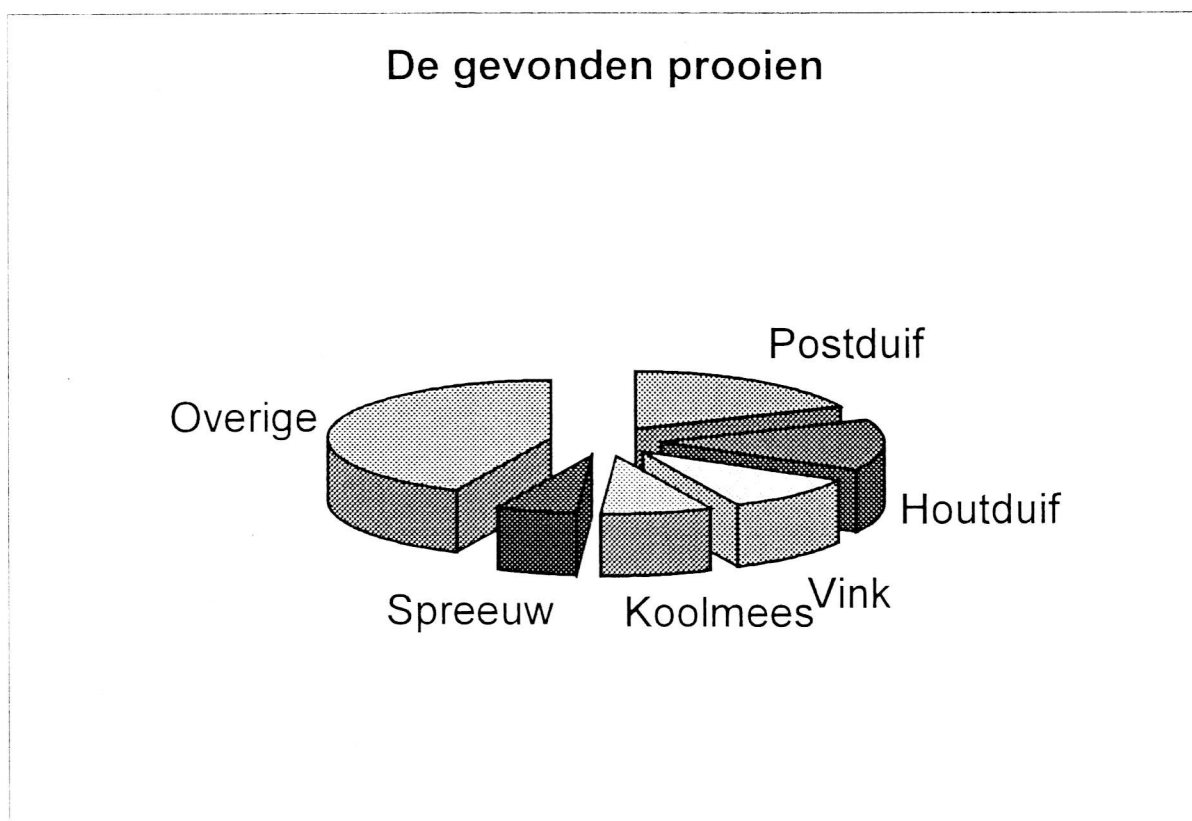
Helemaal geen nesten met jongen gevonden in het gebied. Het is opvallend dat al jaren geen of slechts een paar wordt gevonden in dit grote bosgebied van 550 ha.

Overige soorten

De overig waargenomen soorten van 2002 zijn: Visarend, Smelleken, Rode Wouw, Blauwe kiekendief en Bruine kiekendief.

Prooienonderzoek

Met 171 prooien blijft 2002 duidelijk achter ten opzichte van de prooivondsten van de voorgaande jaren. De oorzaak hiervan is dat er beduidend minder nestvondsten zijn geweest. In tabel 3 is een overzicht weergegeven van alle gevonden soorten en aantallen voor 2002. Onderstaande figuur geeft het relatieve belang weer in het totaal (gebaseerd op aantallen) van de top vijf van de meest gevonden prooien in het jaar 2002.

Tabel 3. Gevonden prooien in het bosgebied Buikheide-Halve Mijl in 2002

<i>Vogels</i>	Maanden	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	Totaal
Soepeend		--	--	--	1	--	--	--	--	--	--	--	--	1
Torenavalk		--	--	--	--	--	--	1	--	--	--	--	--	1
Patrijs		--	--	--	1	--	--	--	--	--	--	--	--	1
Fazant		--	--	--	1	1	--	--	--	--	--	--	1	3
Kievit		--	--	--	2	--	1	--	--	--	--	--	--	3
Postduif		--	--	3	2	9	13	4	--	--	--	--	1	32
Holenduif		--	--	--	3	2	1	1	--	--	--	--	--	7
Houtduif		1	1	6	--	4	3	2	--	--	--	--	8	25
Turkse Tortel		--	--	--	--	1	--	--	--	--	--	--	--	1
Bosuil		--	--	--	--	1	--	--	--	--	--	--	--	1
Groene Specht		--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1	1
Grote Bonte Specht		--	--	--	--	3	2	1	--	--	--	--	--	6
Witte Kwikstaart		--	--	--	--	1	1	--	--	--	--	--	--	2
Winterkoning		--	--	--	--	--	--	1	--	--	--	--	--	1
Roodborst		--	--	--	--	3	2	--	--	--	--	--	--	5
Gekraagde Roodstaart		--	--	--	--	--	1	--	--	--	--	--	--	1
Merel		--	--	--	--	3	--	--	--	--	--	--	--	3
Zanglijster		--	--	--	--	2	--	--	--	--	--	--	--	2
Grote Lijster		--	--	--	--	2	--	--	--	--	--	--	--	2
Tjiftjaf / Fitis		--	--	--	--	2	1	--	--	--	--	--	--	3
Goudhaantje		--	--	--	--	1	--	--	--	--	--	--	--	1
Staartmees		--	--	--	--	--	1	--	--	--	--	--	--	1
Zwarte Mees		--	--	--	--	2	2	--	--	--	--	--	--	4
Pimpelmees		--	--	--	--	1	2	--	--	--	--	--	--	3
Koolmees		--	--	--	--	2	9	3	--	--	--	--	--	14
Gaai		--	--	--	1	1	1	2	--	--	--	--	--	5
Ekster		--	--	--	--	--	1	--	--	--	--	--	--	1
Kauw		--	--	--	--	2	2	1	--	--	--	--	--	5
Zwarte Kraai		--	--	--	1	1	1	--	--	--	--	--	--	3
Spreeuw		--	--	1	--	5	4	--	--	--	--	--	--	10
Huisemus		--	--	--	--	1	3	1	--	--	--	--	--	5
Vink		--	--	1	1	6	7	2	--	--	--	--	--	17
Kruisbek		--	--	--	--	1	--	--	--	--	--	--	--	1
Totaal		1	1	11	13	57	58	19	--	--	--	--	11	171

	Maanden	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	Totaal
<i>Zoogdieren</i>														
Eekhoorn		--	--	--	--	1	1	--	--	--	--	--	--	2
Haas		1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1
Konijn		--	--	--	1	1	--	--	--	--	--	--	--	2
Totaal		1	--	--	1	2	1	--	--	--	--	--	--	5

Geslagen Grote Bonte Specht Foto: Wim Deeben

Plannen voor 2003

We moeten meer aandacht besteden aan het zuidelijke deel omdat daar in 2002 in heel veel percelen dunningswerkzaamheden zijn uitgevoerd. Ook extra aandacht geven aan Buizerd en Sperwer gezien de opvallend lage aantallen gevonden nesten in laatste jaren ten opzichte van het noordelijke deel. Ook moet er weer regelmatig worden gezocht naar ruiveren van Haviken en Sperwers.

Dankwoord

Tenslotte een woord van dank aan Pieter Wouters, Jan Kolsters, Toos Deeben, Wil de Veer en Marc Sloendregt voor hun medewerking aan het veldwerk, Jan van de Waardenburg voor de aanvullende gegevens, en Jan Wouters voor het ringwerk.

Literatuur

- J. van Kessel, J. Kolsters & W. Deeben, 2001. De roofvogels en uilen in het bosgebied Buikheide-Halve Mijl in 2001. Blauwe Klauwier 27 (2): 1-6.

De Huiszwaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 2002.

WIM DEEBEN

Inleiding

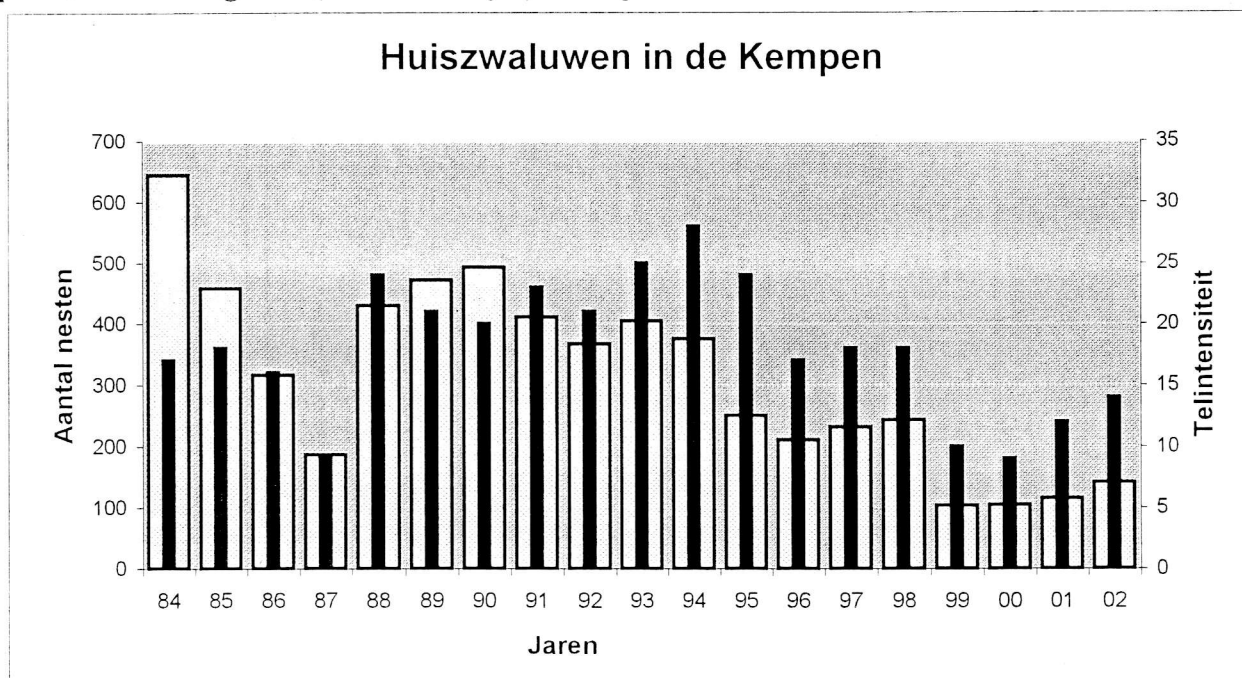
In 2002 is er in de Kempen weer naar nesten van de Huiszwaluw gekeken. Ten opzichte van het jaar 2001 is er in drie plaatsen meer geteld namelijk in Acht, Zandoerle en Bladel. Bij de locaties in Zandoerle en Reusel zijn de gegevens van 2001 nog achterhaald. Bij een aantal aandachtige lezers van de "Blauwe Klauwier" (jrg. 28, no.1) kwamen de gegevens van Eindhoven, Breugel en Steensel over de jaren 1999 en 2000 nog boven tafel. Als deze trend zich voortzet, dat er elk jaar, in drie plaatsen wéér geteld gaat worden, zijn we als Vogelwerkgroep goed bezig. Dan krijgt een vogelsoort waar het niet goed mee gaat, veel aandacht!

Overzicht 1984 tot en met 2002

In tabel 1 is een overzicht te zien van de getelde nesten in de loop van de afgelopen 19 jaar. Ook is de telintensiteit per jaar aangegeven. Die staat voor het aantal plaatsen waar de Huiszwaluwen geteld zijn in dat jaar.

In figuur 1 zijn deze resultaten overzichtelijk weergegeven: zowel van de aantallen als van de telintensiteit.

Figuur 1: Aantal nesten van de Huiszwaluw in de Kempen (witte balken) en het aantal plaatsen waar is geteld (zwarte staafjes) in de periode 1984-2002.

Bespreking per plaats

Acht, na vier jaar weer geteld, ten opzichte van 1998 een grote afname.

Bladel, mager aantal maar er wordt weer geteld, dus toch een vooruitgang.

Tabel 1: Overzicht getelde Huiszwaluwnesten in de Kempen 1984-2002

Plaats	Jaar	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	00	01	02
Aalst		0	--	--	--	--	--	--	1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Acht		--	6	8	11	11	16	9	12	10	--	17	19	26	26	27	--	--	--	5
Bergeijk		--	8	6	--	6	7	6	3	7	8	8	7	4	4	1	--	--	--	--
Bladel		--	39	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	1
Breugel		24	20	9	9	12	13	12	5	9	3	2	2	1	1	1	1	1	1	1
Budel		--	--	--	--	31	31	22	20	14	6	5	2	16	11	7	--	--	--	--
Budel Dorplein		--	--	--	--	30	25	25	26	26	23	12	10	--	--	13	--	--	--	--
Budel Schoot		--	--	--	--	10	7	12	3	6	2	2	1	--	--	--	--	--	--	--
Casteren		27	--	--	--	6	12	--	--	--	14	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Duizel		--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--	--	--	--	--	--	--
Eindhoven		97	82	53	42	29	31	25	29	30	23	18	17	24	20	21	6	3	3	20
Geldrop		77	32	36	40	44	49	56	39	32	16	19	24	17	20	16	14	--	8	5
Hapert		33	13	14	13	21	17	17	11	10	--	12	6	--	--	--	--	--	--	--
Heeze		1	8	15	18	21	13	10	4	8	4	14	16	13	8	14	20	25	18	19
Hoogeloon		37	33	--	--	--	--	--	--	--	7	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Knegsel		--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	4	2	--	--	--	--	--	--	--
Leende		34	23	--	5	4	3	11	6	6	8	9	6	5	6	2	0	0	0	0
Leenderstrijp		--	--	--	--	--	--	--	--	--	45	35	32	33	32	53	--	--	--	--
Luyksgestel		37	21	19	--	24	22	25	22	19	23	18	18	8	9	10	--	--	--	--
Maarheeze		--	--	--	--	2	45	51	42	36	33	31	--	--	33	--	--	--	--	--
Nuenen		73	43	38	21	19	--	--	16	12	18	18	12	--	--	--	--	--	--	--
Oerle		--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--	--	--	--	--	--	--	--
Reusel		68	46	--	--	44	49	49	28	27	15	16	17	11	3	3	2	2	0	1
Riethoven		--	8	2	--	3	0	--	0	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Schadewijk		--	--	0	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Soerendonk		--	--	--	--	34	39	27	26	27	19	19	--	--	11	--	--	--	--	--
Son		--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	0	0	0	--	--	--	--	--	--
Steensel		21	26	26	27	32	30	30	27	19	19	6	3	9	8	5	3	1	2	2
Sterksel		--	--	--	--	--	--	--	--	--	40	48	--	--	--	19	18	21	19	20
Veldhoven (Run)		40	21	29	--	21	34	40	33	38	18	21	25	17	25	32	28	33	16	17
Veldhoven (Boerenbond)		--	--	--	--	1	--	--	--	2	6	9	11	13	6	6	11	18	23	21
Waalre		40	--	29	--	--	--	33	30	--	25	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Weebosch		23	19	14	--	3	4	7	6	8	9	7	2	2	1	1	--	--	--	--
Westerhoven		12	10	18	--	22	25	26	22	20	20	17	9	12	8	12	--	--	23	25
Wintelre		--	--	--	--	0	--	--	--	--	--	8	10	--	--	--	--	--	--	--
Zandoerle		--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--	--	--	--	--	--	2	4
Totaal		644	458	316	186	430	472	493	411	366	404	375	251	211	232	243	103	104	115	141
<i>Telintensiteit</i>		<i>17</i>	<i>18</i>	<i>16</i>	<i>9</i>	<i>24</i>	<i>21</i>	<i>20</i>	<i>23</i>	<i>21</i>	<i>25</i>	<i>28</i>	<i>24</i>	<i>17</i>	<i>18</i>	<i>18</i>	<i>10</i>	<i>9</i>	<i>12</i>	<i>14</i>

Breugel, al zeven jaren met één broedgeval stabiel gebleven.

Eindhoven, gelukkig is er weer meer, in verschillende wijken geteld; ten opzichte van 1998 nagenoeg stabiel gebleven.

Geldrop, kent een grote afname 37,5%.

Heeze, nagenoeg stabiel gebleven.

Leende, voor het vierde jaar géén broedgeval.

Reusel, van nul naar een broedgeval

Sterksel, nagenoeg stabiel gebleven.

Steensel, nagenoeg drie jaar stabiel gebleven.

Veldhoven (de Run), nagenoeg gelijk gebleven na de enorme afname van 2001.

Veldhoven (Boerenbond), een lichte afname.

Westerhoven, een lichte verhoging.

Zandoerle, sinds zeven jaar weer geteld en een toename ten opzichte van 2001.

Nestplaatsen in het buitengebied

Tabel 2 geeft het verloop van het aantal nesten van Huiszwaluwen op enkele getelde plaatsen in het buitengebied. De locaties die na 1992 niet meer geteld zijn geweest, zijn uit de voormalige lijst verwijderd.

Tabel 2: Aantal Huiszwaluwen op enkele plaatsen in het buitengebied.

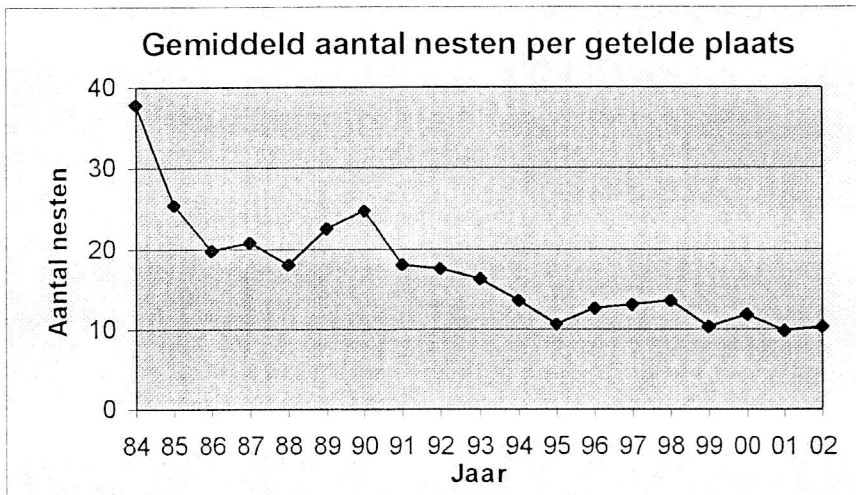
Plaats	Jaar	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	00	01	02
Fabrieken KZM Budelco, Dorplein	--	--	--	--	19	26	28	19	25	28	19	12	19	19	20	--	--	--	--	--
Achelse Kluis	58	39	53	63	75	83	81	56	46	56	43	--	17	--	--	--	--	--	--	--
Aanscotse Beemden Eindhoven	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	4	3	--	5	22	--	--	--	--	--
Riethoven Veldhovensedijk	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	8	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Leenderstrijp boerderij Paaldijk	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	28	29	11	10	5	--	--	33	27	--
De Ruijter van Steveninck kazerne	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	7	--	6	--	--	--	--	--
Leende, Valkenswaardseweg	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	8	5	5	1	51	--
Leende, Strijpsestraat	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	10
Sterksel, Ronde Bleek	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	8	30	25	27	18	--
Totaal	58	39	53	63	94	109	109	75	71	86	102	44	54	34	69	35	30	61	106	--

Discussie

Het gaat al jaren slecht met de Huiszwaluw. In figuur 1 en tabel 1 is dat duidelijk te zien. Het jaar 2002 lijkt geen jaar van verdere achteruitgang. Als we het aantal nesten uit de plaatsen die zowel in 2001 als in 2002 zijn geteld met elkaar vergelijken is er een flinke vooruitgang te zien van 17%. Mogelijk is deze toename geflatteerd doordat er in Eindhoven in 2002 meer plekken zijn geteld dan in 2001. Als we Eindhoven weglaten uit de vergelijking blijft er toch nog een lichte toename van 3% over.

Op langere termijn is de achteruitgang onmiskenbaar. In figuur 2 wordt dat nog eens geïllustreerd aan het aantal nesten per getelde plaats. Het is een maat die min of meer onafhankelijk is van de telintensiteit. In de onderzoeksperiode van 19 jaar is het aantal nesten per plaats flink achteruit gegaan, van ruim boven de 20 nesten per plaats in het begin, naar net boven de 10 nesten tegenwoordig.

Figuur 2: Gemiddeld aantal nesten van de Huiszwaluw per getelde plaats in de Kempen in de periode 1984-2002.

Aandachtgebieden

In de loop der jaren is de populatie ver achteruit gegaan. Voor het jaar 2003 wordt aan de tellers (nog geen telsters!) de vraag voorgelegd, kijk naar specifieke aandachtsgebieden die van belang zijn voor de Huiszwaluw.

- bouwmaterialen in de omtrek aanwezig
- afsteken van nesten
- overstekken in donkere kleuren geschilderd
- wat is er in de omgeving veranderd

Van de 7 personen die in 2001 geteld hebben is er een verhuisd, deze weg gevallen plaats is direct overgenomen en in 2002 zijn er 5 personen bij gekomen. Het kan gezien de niet getelde locaties in tabel 1 alleen nog maar meer worden, daar rekenen we dan ook op!

Dankwoord

Het team huiszwaluwteilers bestond dit jaar uit de volgende personen: Guus Nas, Piet Wuijts, Pieter Wouters, Jan Wouters, Piet van Happen, Fred de Blom, Roel Winters, Geert Engels en Gerrit Vink, Mart van de Broek, Mark Sloendrecht en Wim Deeben.

Literatuur

Veenhuizen, W. 1997. De Huiszwaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 1996. Blauwe Klauwier 23(4): 114-116.

Veenhuizen, W. 1998. De Huiszwaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 1997. Blauwe Klauwier 24(2): 27-29.

Veenhuizen, W. 1999. De Huiszwaluw (*Delichon urbica*) in de Kempen in 1998. Blauwe Klauwier 25(1): 5-7.

Deeben, W. 2002 De Huiszwaluw in de Kempen in 2001. Blauwe Klauwier 28(1): 1-3.

Inventarisatie van Bosrietzangers in het Broek en de Klotputten 1987-2002

HENK MUNSTERS

Inleiding

De Bosrietzanger is een soort die in de Kempen niet al te talrijk voorkomt. Volgens de nieuwe broedvogelatlas van Sovon (SOVON 2002) is de Kempen een van de gebieden in Nederland met de grootste achteruitgang van deze soort. Ook op de kaart met de relatieve dichtheden is het in de Kempen behoorlijk leeg. Waarschijnlijk komt dit door gebrek aan geschikt broedhabitat, zoals kruidenrijke ruigten met brandnetel, koninginnekruid en harig wilgeroosje, liefst nog afgewisseld met wat struiken.

Het gebied

In de Klotputten en het Broek tegen de Dommel bij Hanevoet, Eindhoven komt al jaren een flinke populatie Bosrietzangers voor. De ruigte in de jonge aanplant tegen de Dommel vormt al een hele tijd een geschikt leefgebied voor deze vogelsoort.

De soort is hier wel afhankelijk van een vroeg stadium in de successie. Zo gauw de aanplant te hoog wordt, verdwijnen de Bosrietzangers. Zo is een groot stuk bij de Klotputten ongeschikt geworden door de beplanting met populieren, die pijlsnel omhoog schieten. Als er door een storm open plekken ontstaan, worden die onmiddellijk weer door de Bosrietzangers bezet.

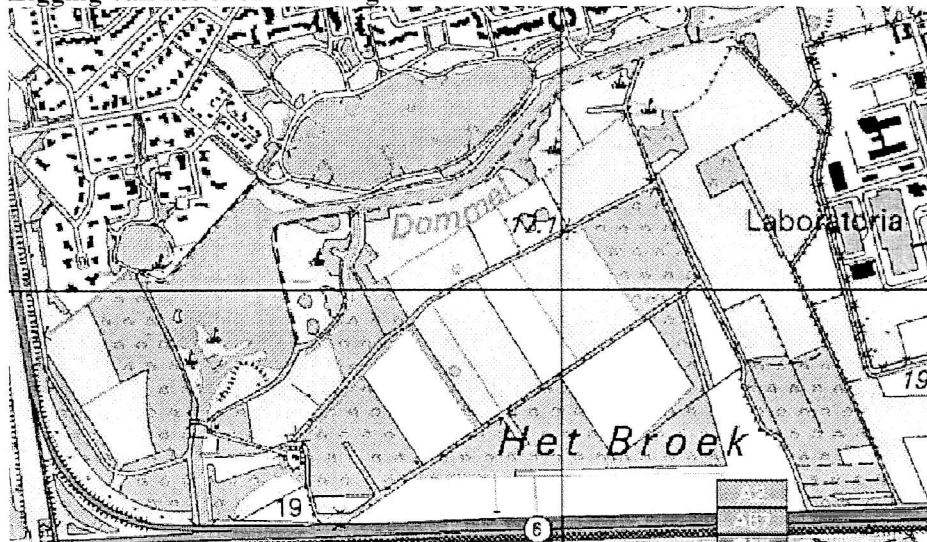
In 1998 is begonnen met het inrichten van nieuwe stukjes natuurgebied, waardoor in het oosten tegen het Nat. Lab. weer geschikte broedgebiedjes zijn ontstaan, voor zolang het duurt. In de Binckhorst en de kleine visvijver zijn de Bosrietzangers na 2000 verdwenen, mogelijk door teveel geluidsoverlast. De nieuwe aanplant van na 2000 levert weer even een goed bosrietzangergebied op.

Methode

Al gedurende vijftien jaar heb ik deze populatie gevolgd. (Munsters 1987, Munsters en Veenhuizen 1994) Daarom nu weer eens een overzicht.

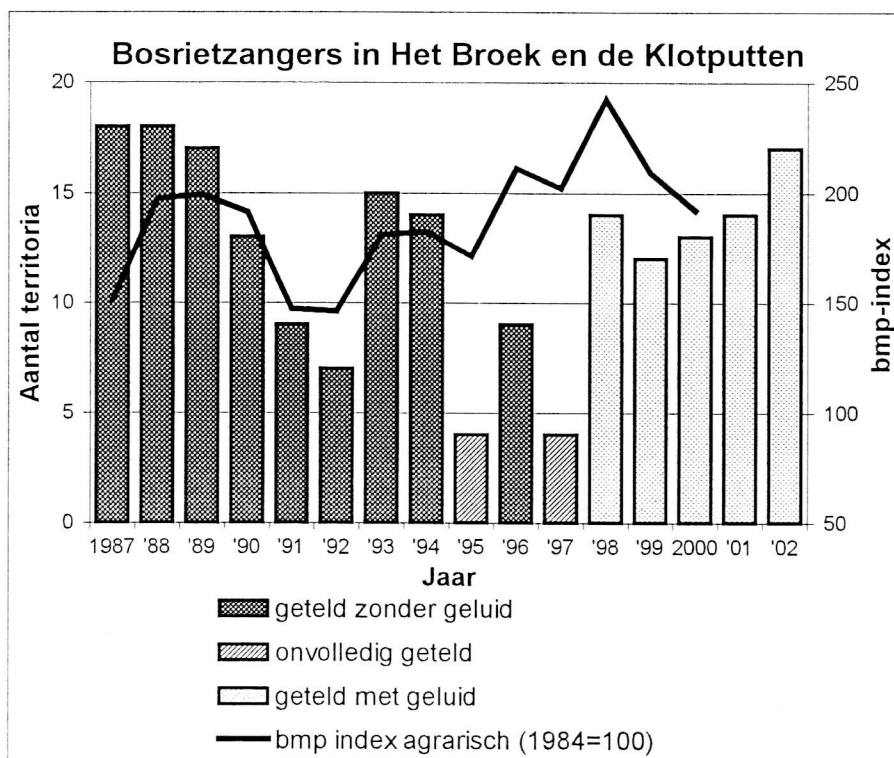
Het gebied werd jaarlijks enkele keren te voet bezocht in de maanden mei en juni. In 1995 en 1997 was de telling niet volledig. Vanaf 1998 heb ik met geluidnabootsing via een cassette-recorder geteld. Dit levert iets hogere aantallen op. Te lang draaien met de recorder is af te raden omdat dan alle vogels uit het gebied naar de geluidsbron komen.

Ligging van het onderzochte gebied

Figuur 1: Overzicht van de jaarlijks getelde territoria van de Bosrietzanger in Het Broek en de Klotputten bij Hanevoet. Ter vergelijking is de lijn van de bmp-index voor agrarisch gebied toegevoegd.

Resultaten en discussie

In figuur 1 is het resultaat weergegeven van de periode sinds 1987. In de loop der jaren is de stand van de Bosrietzanger redelijk constant gebleven rond de 15 paar, al zit er in het midden van de telperiode een dal.. De landelijke BMP-index loopt ook nog aardig parallel, zeker in de eerste jaren. Waar de afwijking groter wordt ligt dat waarschijnlijk aan plaatselijke omstandigheden.

Als de hoeveelheid geschikt biotoop toeneemt zal de populatie in het studiegebied kleiner worden ondanks een minder goede stand van de landelijke populatie. Dat lijkt bijvoorbeeld te spelen na 1999. Er is toen weer meer geschikt leefgebied ontstaan in het oostelijk deel, tegen het Nat. Lab., en de stand nam toe. Op landelijke schaal nam de stand echter af volgens de Bmp-index.

Het blijkt dat de soort sterk reageert op een aanbod van geschikt leefgebied. Zolang dit in de Klotputten en Het Broek aanwezig blijft, zullen de Bosrietzangers terugblijven keren naar dit broedgebied.

Literatuur:

Munsters, H., en W. Veenhuizen, 1994: Broedvogels van het Broek bij Hanevoet in Eindhoven. Blauwe Klauwier 20(4): 2-3.

Munsters, H., 1987: Onbekende gebieden. Blauwe Klauwier 13(1):22.

Sovon Vogelonderzoek Nederland, 2002: Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000, KNNV/EIS-Nederland, Leiden.

VOGELVARIA

MEIKEVERS ALS VOEDSEL VOOR MEREL EN SPREEUW

Begin mei 2003 trof ik grote gaten aan in het gazon van mijn tuin in Knegsel. Het deed mij denken aan sporen van de Groene Specht die zo op jacht gaat naar grasmieren. Alleen had ik de Groene Specht al in geen maanden meer gehoord of gezien. Het antwoord kwam toen ik een man Merel met veel geweld met zijn snavel een gat zag hakken in het gazon. Hij haalde er een meikever uit. Deze werd bewerkt en rechtstreeks aan de jongen gevoerd. Binnen een kwartier werden er zo 3 meikevers uit de grond gehaald (dus geen engerlingen!).

Ik had al eerder gezien dat er veel ronde gaatjes in het gazon zaten. Hier zijn dus meikevers uitgekomen. Maar die zijn dan al gevlogen. Hoe weet nou zo'n Merel waar een meikever zit? Ik denk dat de Merel met zijn poten trillingen voelt, waar een meikever probeert naar de oppervlakte te komen. Om daarna op precies de goede plek toe te slaan.

Weer zag ik de man Merel bezig met het maken van een gat in het gazon. Plots werd hij weggejaagd door een Spreeuw die ook met jongen zat. Die ging verder met pikken in hetzelfde gat en haalde er een meikever uit.

Later op die dag zag ik dat de Spreeuw op eigen houtje zelf een meikever tevoorschijn haalde.

Geert Sanders

GIERZWALUW BROEDT NA 6 JAAR NOG STEEDS IN DEZELFDE NESTKAST

Op 10 juli 1997 ging ik samen met Chris Mulder de gierzwaluwkasten controleren in Stratum, in de Eindhovense bloemenbuurt. Eens kijken of we jonge Gierzwaluwen konden ringen. Chris hangt daar elk voorjaar een stuk of 10 kasten op, waar er meestal zo'n vier van bezet zijn. Zo ook op deze dag. In vier kasten zaten telkens 2 jongen. In een van die nestkasten zat ook het ouderpaar bij de jongen in de kast. Die hebben we toen meteen ook maar geringd.

Dit jaar (2003) ging Chris de kasten vast een keer langs op 30 juni, om te kijken of ze bezet waren en hoe groot de eventuele jongen waren. In een van de kasten zag hij bij de controle een Gierzwaluw zitten met een ringetje om. Die heeft Chris toen even gepakt om de ring af te kunnen lezen. Bij controle van het ringnummer bleek het een van de oudervogels te zijn uit 1997. Die komt dus al zeker 6 jaar naar dezelfde kast om te broeden. Overigens is dat nog vrij normaal voor een Gierzwaluw. Gemiddeld worden ze wel een jaar of zeven, het record van een geringde Gierzwaluw staat op 21 jaar. Dus we kunnen nog even vooruit.

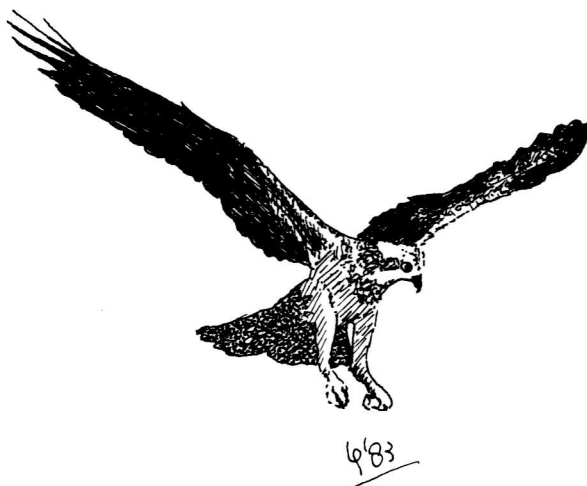
Jan Wouters

WIST U DAT ...

- *Het eindelijk gelukt is een Blauwe Klauwier uit te brengen.*
- *We hopen dat de strubbelingen nu voorbij zijn.*
- *Het te hopen is, dat er vanaf nu meer lijn in de uitgaven komt.*
- *Kopij natuurlijk altijd welkom is.*
- *Je voor boeken over natuur echt niet naar Naturalis in Leiden hoeft.*
- *De Wielewaal-winkel in Turnhout een zeer groot assortiment heeft.*
- *Voor het adres je altijd Turnhout-kenner Pieter kunt bellen.*
- *Het broedseizoen 2003 er al weer op zit.*
- *Het goede van dit jaar de cursus broedvogel inventarisatie was.*
- *Het inventariseren van gebieden op broedvogels zeer belangrijk werk is.*
- *Instanties m.i. stilaan beginnen in te zien, dat ze zuinig op inventariseerders moeten zijn.*
- *De Zeeland excursie een succes was.*
- *De sfeer goed was, het weer goed was en er veel gezien is.*
- *Er aansluitend aan deze dag een barbecue was.*
- *Ik niet wil zwetsen maar de barbecue top was.*
- *Er met genodigden erbij zo'n kleine 40 personen aanwezig waren.*
- *Adrie Ooms en Harold Bierens alle lof verdienen.*
- *Zij het geweldig georganiseerd hadden.*
- *De oudere leden onder ons wel wisten dat Jos Smit ***kok is.*
- *De nieuwe leden nu ook met Jos z'n kookkwaliteiten kennis hebben kunnen maken.*
- *Dat Jos catering verzorgt.*
- *Je hem tegen een bepaald bedrag kunt inhuren.*
- *Voor een lekkere hap met of zonder gebit, ga naar Jos Smit.*
- *Dagje Zeeland en barbecue misschien wel een jaarlijks gebeuren kan worden.*

houdoe,

PIET

Vogelasiels voor de Kempen

Vogelrevalidatiecentrum "Second Chance"

Kees van Limpt
Vloieind 17
5094 CK Lage Mierde
Telefoon: 013 5091846

Vogelasiel Eindhoven

Anton de Kleyn
Eikenstraat 49
5651 CM Eindhoven
Telefoon: 040 2526897

Dierenambulance voor Eindhoven e.o.

Telefoon: 040 2523188

Melding roofvogelvervolging

Vogelasiel Someren e.o.
Telefoon: 049 3493564 of 06 21975875

Adressen Bestuursleden

- Voorzitter: Edwin van der Werf
Pieter Brueghelstraat 34
4812 AG Breda (076 5212732) wemar@freeler.nl
- Secretaris: Jan Kolsters
Van Nuenenstraat 96
5503 CL Veldhoven (040 2538248) j.w.m.kolsters@philips.com
- Penningmeester: Piet van der Krieken
Molenpad 6
5524 BD Steensel (049 7512414) pietvanderkrieken@hotmail.com
- Biologisch secretariaat: Pieter Wouters
Lensheuvel 37
5541 BA Reusel (049 7643049) woutersloos@hetnet.nl
- Algemene leden: Piet van Happen
Waardstraat 15
5662 EN Geldrop (040 2862739) pvhappen@hetnet.nl
- Tom Heijnen
Postelseweg 38d
5521 RB Eersel (049 7516213) theijnen@hetnet.nl
- Jacques van Kessel
Evestraat 18
5503 XN Veldhoven (040 2531211) jacques.van.kessel@philips.com

Opvang nieuwe leden

- Coördinator: Ben Jacobs
De Bleker 41
5506 BB Veldhoven (040 2534735) ben.jacobs@hetnet.nl

INHOUD: jaargang 29 no. 2 (2003)

Wim Deeben en Jacques van Kessel	Vogeltrektellingen Buikheide-Toterfout in 2002.	1
Jacques van Kessel en Wim Deeben	Onderzoek naar roofvogels en uilen in het bosgebied Buikheide- Halve Mijl in 2002.	7
Wim Deeben	De Huiszwaluw (<i>Delichon urbica</i>) in de Kempen in 2002. . .	13
Henk Munsters	Inventarisatie van Bosrietzangers in het Broek en de Klotputten 1987-2002.	17
VOGELVARIA		
Geert Sanders	Meikevers als voedsel voor Merel en Spreeuw.	19
Jan Wouters	Gierzwaluw broedt na 6 jaar nog steeds in dezelfde nestkast. .	19
Piet van Happen	Wist U dat...	20

Tekeningen: L. Peeters